

Moeders mooiste



beeldend doel

Doelstelling en benodigdheden

- **a** De kinderen werken een gegeven halfruimtelijke grondvorm uit tot een decoratief geheel.
- **b** De kinderen leren over de betekenis van versiering.
- **c** Tevens leren zij over het gebruik van kleurcontrast en over licht-donkerwerking.

technisch doel

- **a** Het knippen, snijden, vouwen, buigen, ritsen en krullen van papier en karton.
- **b** Het in reliëf opplakken van papiervormen op een ondergrond.

materiaal

- **a** Per leerling een vel zwart Engels karton (50 × 70 cm) en een vel gekleurd karton (25 × 25 cm).
- **b** Per groepje leerlingen resten papier en karton in contrasterende, opvallende kleuren. Ook te gebruiken zijn decoratieve papiersoorten als cadeaupapier, taartranden en servetten.

gereedschap

- Per leerling:
 - **a** Een schaar en/of kartonmes.
 - **b** Een zinken of aluminiumplaat.
 - **c** Een potje lijm.

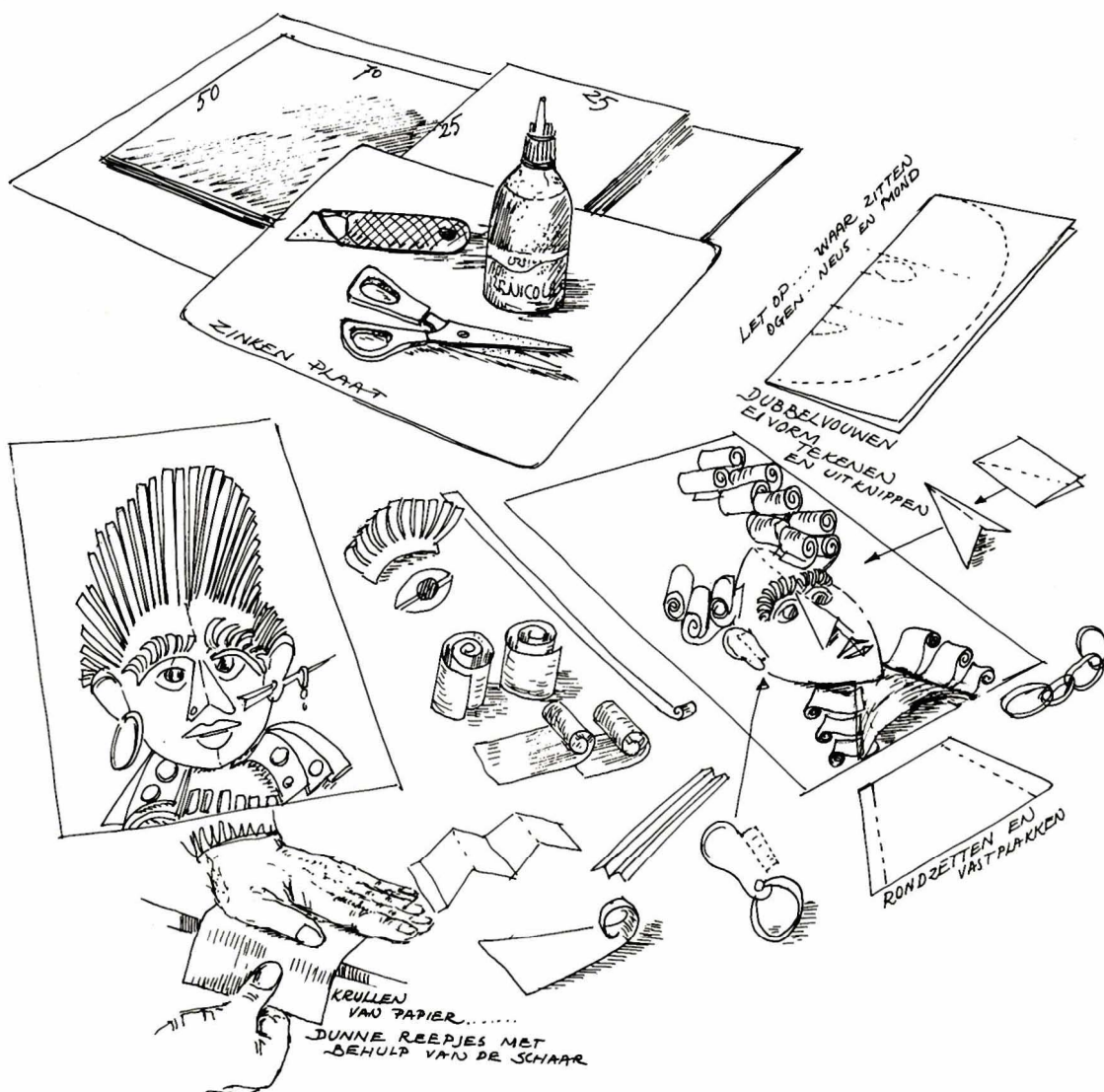
leer- en hulpmiddelen

- **a** Dia's, foto's of plaatwerk van in het oog springende kapsels, hoofdtooiën, gezichtsbeschilderingen (make-up) en sieraden uit diverse culturen en tijden.
- **b** (Prik)bord, diaprojector en filmscherm.

beeldende inleiding

Lesverloop

■ Deze les gaat over 'je mooi maken' of 'je optutten'. Het zichzelf versieren komt voort uit een wezenlijke behoefte van de mens. We kennen hiervan al prachtige voorbeelden bij de oudste culturen over de hele wereld. Jezelf mooi uitdossen heeft dikwijls te maken met status, rijkdom of met de wens om te willen imponeren, op te vallen of ergens bij te horen. Omdat het gezicht meestal de meeste aandacht trekt, wordt aan de versiering ervan veel zorg besteed. Door middel van make-up of beschildering, haardracht, hoofdbedekking, sieraden, brillen of andere toevoegingen wordt het hoofd belangrijker of aantrekkelijker gemaakt. Denk hierbij ook aan kronen, mijters, hoge hoeden, pruiken en sommige kraagversieringen, die de gezichtsvorm imposanter maken. Make-up of schmink dienen vaak om de vorm van ogen, lippen of wangen te benadrukken. Hierdoor wordt de gezichtsuitdrukking versterkt of veranderd. Denk bijvoorbeeld aan een clown. Hoe mensen zichzelf 'optutten' hangt dikwijls af van de heersende mode. Je wilt dan door je uiterlijke verschijning erbij horen of bij de tijd zijn. Soms kost het moed om je ongewoon te versieren of uit te dossen. Dit leidt al gauw tot afwijzing, afkeuring of zelfs verstoting door mensen die liever 'gewoon' doen. Alleen met carnaval heeft niemand daar moeite mee.



Wij gaan nu zo'n 'opgetut hoofd' uitbeelden. Laat dia's of afbeeldingen zien van mode-stijlen uit diverse tijdperken en de kinderen verwoorden wat hen opvalt aan kleding, kapsels, enz.:

- welke versieringselementen (lintjes, strikjes, enz.) zie je?
- welke kleur- en vormcontrasten?

technische inleiding

■ **a** Vouw een vel gekleurd karton (25 × 25 cm) dubbel en knip of snijd vanuit de vouwkant een halve gezichtsvorm (zie tekening).

■ **b** De opengevouwen gezichtsvorm wordt in relief (naar voren stekend) op de zwarte ondergrond geplakt. Plaats het hoofd zodanig op de ondergrond dat er voldoende ruimte overblijft voor het hoge of uitwaaiierende kapsel of de hoofdbedekking. Onder de kin komt de hals. Ook de neus wordt symmetrisch geknipt en halfruimtelijk op het gezicht geplaatst.

■ **c** De verdere uitwerking geschiedt naar eigen fantasie. Kapsel, hoofdtooi, versieringen als oorbellen, diadeem, halsketting, e.d. worden zoveel mogelijk halfruimtelijk opgeplakt. Dit kan door het papier langs een schaar te krullen, door te buigen, op te rollen, te ritsen of te vouwen. Laat de leerlingen toepassen wat in vorige papierlessen is geleerd (lessen 5 en 14 in alle vorige cahiers).

begeleidings- adviezen

■ **a** Voorkom een cliché-matige voorstelling van het gezicht.

■ **b** Laat de kinderen elkaar nauwkeurig bekijken voordat ze ogen, mond of neus uitbeelden.

■ **c** Besteed enige aandacht aan de presentatie van de werkstukken; plaats een opvallend portret bijvoorbeeld in een oude schilderijlijst.

nabespreking

■ Bekijk samen de 'portretten-galerij'.

■ **a** Welke koppen werken erg opvallend? Hoe komt dat? Welke beeldende oplossing zorgt voor een expressieve werking?

■ **b** Is het papier ruimtelijk verwerkt?

kunstwijzer

■ Voorbeelden van fraai uitgedoste personen;

■ Masker van Tutanchamon (ca. 1325 v.C.).

■ Jan van Eyck, *Het echtpaar Arnolfini* (1434).

■ Petrus Paulus Rubens, *De Infanta Isabella* (1609).

■ Velazquez, *Infanta Margaretha Theresia* (1660).

■ Thomas Gainsborough, *Mrs. Siddons* (1785).

■ James Ensor, *Zelfportret met maskers* (1899).

■ Foto's van punkers of popzangers met extravagante kapsels.

Andere opdrachten

■ **1** Protserig dier (paradijsvogel, pauw).

■ **2** Carnaval in Rio.

■ **3** Het bal van Assepoester (modeshow).

